

Kapitola 11: Lineární diferenciální rovnice

Lineární diferenciální rovnice-LDR

Definice: Necht' $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x), b(x)$ jsou spojité funkce na nějakém intervalu I , $a_0(x) \neq 0$ pro všechna $x \in I$.
Rovnici

$$a_0(x)y^{(n)} + a_1(x)y^{(n-1)} + \dots + a_{n-1}(x)y' + a_n(x)y = b(x),$$

kde $y \in C^n(I)$ je hledaná funkce, nazýváme **lineární diferenciální rovnici n -tého řádu** (LDR n -tého řádu).

Je-li $b(x) = 0$ pro všechna $x \in I$ nazýváme rovnici **homogenní LDR** (HLDR).

Existuje-li $x \in I$ takové, že $b(x) \neq 0$ nazýváme rovnici **nehomogenní LDR** (NLDR).

Funkce $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x)$ nazýváme koeficienty LDR.

Jestliže tyto funkce nezávisí na x (jsou konstantní) nazýváme rovnici **LDR s konstantními koeficienty**.

Lineární diferenciální rovnice-LDR

Definice: Necht' $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x), b(x)$ jsou spojité funkce na nějakém intervalu I , $a_0(x) \neq 0$ pro všechna $x \in I$.
Rovnici

$$a_0(x)y^{(n)} + a_1(x)y^{(n-1)} + \dots + a_{n-1}(x)y' + a_n(x)y = b(x),$$

kde $y \in C^n(I)$ je hledaná funkce, nazýváme **lineární diferenciální rovnici n -tého řádu** (LDR n -tého řádu).

Je-li $b(x) = 0$ pro všechna $x \in I$ nazýváme rovnici **homogenní LDR** (HLDR).

Existuje-li $x \in I$ takové, že $b(x) \neq 0$ nazýváme rovnici **nehomogenní LDR** (NLDR).

Funkce $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x)$ nazýváme koeficienty LDR.

Jestliže tyto funkce nezávisí na x (jsou konstantní) nazýváme rovnici **LDR s konstantními koeficienty**.

Lineární diferenciální rovnice-LDR

Definice: Necht' $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x), b(x)$ jsou spojité funkce na nějakém intervalu I , $a_0(x) \neq 0$ pro všechna $x \in I$.
Rovnici

$$a_0(x)y^{(n)} + a_1(x)y^{(n-1)} + \dots + a_{n-1}(x)y' + a_n(x)y = b(x),$$

kde $y \in C^n(I)$ je hledaná funkce, nazýváme **lineární diferenciální rovnici n -tého řádu** (LDR n -tého řádu).

Je-li $b(x) = 0$ pro všechna $x \in I$ nazýváme rovnici **homogenní LDR** (HLDR).

Existuje-li $x \in I$ takové, že $b(x) \neq 0$ nazýváme rovnici **nehomogenní LDR** (NLDR).

Funkce $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x)$ nazýváme koeficienty LDR.

Jestliže tyto funkce nezávisí na x (jsou konstantní) nazýváme rovnici **LDR s konstantními koeficienty**.

Lineární diferenciální rovnice-LDR

Definice: Necht' $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x), b(x)$ jsou spojité funkce na nějakém intervalu I , $a_0(x) \neq 0$ pro všechna $x \in I$.
Rovnici

$$a_0(x)y^{(n)} + a_1(x)y^{(n-1)} + \dots + a_{n-1}(x)y' + a_n(x)y = b(x),$$

kde $y \in C^n(I)$ je hledaná funkce, nazýváme **lineární diferenciální rovnicí n -tého řádu** (LDR n -tého řádu).

Je-li $b(x) = 0$ pro všechna $x \in I$ nazýváme rovnici **homogenní LDR** (HLDR).

Existuje-li $x \in I$ takové, že $b(x) \neq 0$ nazýváme rovnici **nehomogenní LDR** (NLDR).

Funkce $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x)$ nazýváme koeficienty LDR.

Jestliže tyto funkce nezávisí na x (jsou konstantní) nazýváme rovnici **LDR s konstantními koeficienty**.

Lineární diferenciální rovnice-LDR

Definice: Necht' $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x), b(x)$ jsou spojité funkce na nějakém intervalu I , $a_0(x) \neq 0$ pro všechna $x \in I$.
Rovnici

$$a_0(x)y^{(n)} + a_1(x)y^{(n-1)} + \dots + a_{n-1}(x)y' + a_n(x)y = b(x),$$

kde $y \in C^n(I)$ je hledaná funkce, nazýváme **lineární diferenciální rovnicí n -tého řádu** (LDR n -tého řádu).

Je-li $b(x) = 0$ pro všechna $x \in I$ nazýváme rovnici **homogenní LDR** (HLDR).

Existuje-li $x \in I$ takové, že $b(x) \neq 0$ nazýváme rovnici **nehomogenní LDR** (NLDR).

Funkce $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x)$ nazýváme koeficienty LDR.

Jestliže tyto funkce nezávisí na x (jsou konstantní) nazýváme rovnici **LDR s konstantními koeficienty**.

Lineární diferenciální rovnice-LDR

Definice: Necht' $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x), b(x)$ jsou spojité funkce na nějakém intervalu I , $a_0(x) \neq 0$ pro všechna $x \in I$.
Rovnici

$$a_0(x)y^{(n)} + a_1(x)y^{(n-1)} + \dots + a_{n-1}(x)y' + a_n(x)y = b(x),$$

kde $y \in C^n(I)$ je hledaná funkce, nazýváme **lineární diferenciální rovnici n -tého řádu** (LDR n -tého řádu).

Je-li $b(x) = 0$ pro všechna $x \in I$ nazýváme rovnici **homogenní LDR** (HLDR).

Existuje-li $x \in I$ takové, že $b(x) \neq 0$ nazýváme rovnici **nehomogenní LDR** (NLDR).

Funkce $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x)$ nazýváme koeficienty LDR.

Jestliže tyto funkce nezávisí na x (jsou konstantní) nazýváme rovnici **LDR s konstantními koeficienty**.

Proč lineární?

Nechť $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x) \in C(I)$

Definujeme-li zobrazení $L : C^n(I) \rightarrow C(I)$ předpisem

$$L(y) = a_0(x)y^{(n)} + a_1(x)y^{(n-1)} + \dots + a_{n-1}(x)y' + a_n(x)y,$$

platí, že zobrazení L je lineární.

Nyní můžeme LDR zapsat

$$Ly = b(x),$$

kde L je lineární zobrazení.

Proč lineární?

Nechť $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x) \in C(I)$

Definujeme-li zobrazení $L : C^n(I) \rightarrow C(I)$ předpisem

$$L(y) = a_0(x)y^{(n)} + a_1(x)y^{(n-1)} + \dots + a_{n-1}(x)y' + a_n(x)y,$$

platí, že zobrazení L je lineární.

Nyní můžeme LDR zapsat

$$Ly = b(x),$$

kde L je lineární zobrazení.

Proč lineární?

Nechť $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x) \in C(I)$

Definujeme-li zobrazení $L : C^n(I) \rightarrow C(I)$ předpisem

$$L(y) = a_0(x)y^{(n)} + a_1(x)y^{(n-1)} + \dots + a_{n-1}(x)y' + a_n(x)y,$$

platí, že zobrazení L je lineární.

Nyní můžeme LDR zapsat

$$Ly = b(x),$$

kde L je lineární zobrazení.

Věta o existenci a jednoznačnosti

Nechť $x_0 \in I$ a $y_0, y_1, y_2, \dots, y_{n-1} \in \mathbb{R}$.

Počáteční podmínky pro LDR n -tého řádu $Ly = b(x)$ jsou tvaru

$$y(x_0) = y_0, y'(x_0) = y_1, y''(x_0) = y_2, \dots, y^{n-1}(x_0) = y_{n-1}.$$

Věta: Nechť $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x), b(x) \in C(I)$ a $a_0(x) \neq 0$ pro všechna $x \in I$ a nechť $x_0 \in I$, potom pro libovolné $y_0, y_1, y_2, \dots, y_{n-1} \in \mathbb{R}$ existuje právě jedno řešení $y \in C^n(I)$ diferenciální rovnice $Ly = b(x)$, které vyhovuje počátečním podmínkám

$$y(x_0) = y_0, y'(x_0) = y_1, y''(x_0) = y_2, \dots, y^{n-1}(x_0) = y_{n-1}.$$

Věta o existenci a jednoznačnosti

Nechť $x_0 \in I$ a $y_0, y_1, y_2, \dots, y_{n-1} \in \mathbb{R}$.

Počáteční podmínky pro LDR n -tého řádu $Ly = b(x)$ jsou tvaru

$$y(x_0) = y_0, y'(x_0) = y_1, y''(x_0) = y_2, \dots, y^{n-1}(x_0) = y_{n-1}.$$

Věta: Nechť $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x), b(x) \in C(I)$ a $a_0(x) \neq 0$ pro všechna $x \in I$ a necht' $x_0 \in I$, potom pro libovolné $y_0, y_1, y_2, \dots, y_{n-1} \in \mathbb{R}$ existuje právě jedno řešení $y \in C^n(I)$ diferenciální rovnice $Ly = b(x)$, které vyhovuje počátečním podmínkám

$$y(x_0) = y_0, y'(x_0) = y_1, y''(x_0) = y_2, \dots, y^{n-1}(x_0) = y_{n-1}.$$

Věta o existenci a jednoznačnosti

Nechť $x_0 \in I$ a $y_0, y_1, y_2, \dots, y_{n-1} \in \mathbb{R}$.

Počáteční podmínky pro LDR n -tého řádu $Ly = b(x)$ jsou tvaru

$$y(x_0) = y_0, y'(x_0) = y_1, y''(x_0) = y_2, \dots, y^{n-1}(x_0) = y_{n-1}.$$

Věta: Nechť $a_0(x), a_1(x), \dots, a_n(x), b(x) \in C(I)$ a $a_0(x) \neq 0$ pro všechna $x \in I$ a necht' $x_0 \in I$, potom pro libovolné $y_0, y_1, y_2, \dots, y_{n-1} \in \mathbb{R}$ existuje právě jedno řešení $y \in C^n(I)$ diferenciální rovnice $Ly = b(x)$, které vyhovuje počátečním podmínkám

$$y(x_0) = y_0, y'(x_0) = y_1, y''(x_0) = y_2, \dots, y^{n-1}(x_0) = y_{n-1}.$$

LDR 1. a 2. řádu

Obecně platí, a_0, a_1, a_2 jsou funkce proměnné x :

$$a_0, a_1, a_2 \in C(I).$$

LDR 1. řádu:

$$a_0(x)y' + a_1(x)y = b(x)$$

Počáteční podmínky: $y(x_0) = y_0$.

Řešení $y \in C^1(I)$.

LDR 2. řádu:

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x)$$

Počáteční podmínky: $y(x_0) = y_0, y'(x_0) = y_1$.

Řešení $y \in C^2(I)$.

Nadále budeme pracovat jen s LDR 2. řádu. Všechny definice, věty a tvrzení budou podobně platit pro LDR n -tého řádu.

LDR 1. a 2. řádu

Obecně platí, a_0, a_1, a_2 jsou funkce proměnné x :

$$a_0, a_1, a_2 \in C(I).$$

LDR 1. řádu:

$$a_0(x)y' + a_1(x)y = b(x)$$

Počáteční podmínky: $y(x_0) = y_0$.

Řešení $y \in C^1(I)$.

LDR 2. řádu:

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x)$$

Počáteční podmínky: $y(x_0) = y_0, y'(x_0) = y_1$.

Řešení $y \in C^2(I)$.

Nadále budeme pracovat jen s LDR 2. řádu. Všechny definice, věty a tvrzení budou podobně platit pro LDR n -tého řádu.

LDR 1. a 2. řádu

Obecně platí, a_0, a_1, a_2 jsou funkce proměnné x :

$$a_0, a_1, a_2 \in C(I).$$

LDR 1. řádu:

$$a_0(x)y' + a_1(x)y = b(x)$$

Počáteční podmínky: $y(x_0) = y_0$.

Řešení $y \in C^1(I)$.

LDR 2. řádu:

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x)$$

Počáteční podmínky: $y(x_0) = y_0, y'(x_0) = y_1$.

Řešení $y \in C^2(I)$.

Nadále budeme pracovat jen s LDR 2. řádu. Všechny definice, věty a tvrzení budou podobně platit pro LDR n -tého řádu.

LDR 1. a 2. řádu

Obecně platí, a_0, a_1, a_2 jsou funkce proměnné x :

$$a_0, a_1, a_2 \in C(I).$$

LDR 1. řádu:

$$a_0(x)y' + a_1(x)y = b(x)$$

Počáteční podmínky: $y(x_0) = y_0$.

Řešení $y \in C^1(I)$.

LDR 2. řádu:

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x)$$

Počáteční podmínky: $y(x_0) = y_0, y'(x_0) = y_1$.

Řešení $y \in C^2(I)$.

Nadále budeme pracovat jen s LDR 2. řádu. Všechny definice, věty a tvrzení budou podobně platit pro LDR n -tého řádu.

LDR 1. a 2. řádu

Obecně platí, a_0, a_1, a_2 jsou funkce proměnné x :

$$a_0, a_1, a_2 \in C(I).$$

LDR 1. řádu:

$$a_0(x)y' + a_1(x)y = b(x)$$

Počáteční podmínky: $y(x_0) = y_0$.

Řešení $y \in C^1(I)$.

LDR 2. řádu:

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x)$$

Počáteční podmínky: $y(x_0) = y_0, y'(x_0) = y_1$.

Řešení $y \in C^2(I)$.

Nadále budeme pracovat jen s LDR 2. řádu. Všechny definice, věty a tvrzení budou podobně platit pro LDR n -tého řádu.

Homogenní LDR 2. řádu

$$L: C^2(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y, \quad L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 2. řádu: } Ly = 0$$

Množinu všech řešení HLDR označme V_H , potom můžeme psát

$$V_H = \{y \in C^2(I); Ly = 0\} = \mathcal{N}(L).$$

Protože L je lineární víme, že V_H je lineární podprostor $C^2(I)$.

Věta: Množina V_H je lineární podprostor $C^2(I)$ a platí $\dim V_H = 2$.

Definice: Bázi prostoru V_H nazýváme **fundamentální systém řešení HLDR**

Je-li $y_1(x), y_2(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 2. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x).$$

Homogenní LDR 2. řádu

$$L : C^2(I) \rightarrow C(I)$$

$L(y) = a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y$, L je lineární

HLDR 2. řádu: $Ly = 0$

Množinu všech řešení HLDR označme V_H , potom můžeme psát

$$V_H = \{y \in C^2(I); Ly = 0\} = \mathcal{N}(L).$$

Protože L je lineární víme, že V_H je lineární podprostor $C^2(I)$.

Věta: Množina V_H je lineární podprostor $C^2(I)$ a platí $\dim V_H = 2$.

Definice: Bázi prostoru V_H nazýváme **fundamentální systém řešení HLDR**

Je-li $y_1(x)$, $y_2(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 2. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x).$$

Homogenní LDR 2. řádu

$$L : C^2(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y, \quad L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 2. řádu: } Ly = 0$$

Množinu všech řešení HLDR označme V_H , potom můžeme psát

$$V_H = \{y \in C^2(I); Ly = 0\} = \mathcal{N}(L).$$

Protože L je lineární víme, že V_H je lineární podprostor $C^2(I)$.

Věta: Množina V_H je lineární podprostor $C^2(I)$ a platí $\dim V_H = 2$.

Definice: Bázi prostoru V_H nazýváme **fundamentální systém řešení HLDR**

Je-li $y_1(x), y_2(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 2. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x).$$

Homogenní LDR 2. řádu

$$L : C^2(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y, L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 2. řádu: } Ly = 0$$

Množinu všech řešení HLDR označme V_H , potom můžeme psát

$$V_H = \{y \in C^2(I); Ly = 0\} = \mathcal{N}(L).$$

Protože L je lineární víme, že V_H je lineární podprostor $C^2(I)$.

Věta: Množina V_H je lineární podprostor $C^2(I)$ a platí $\dim V_H = 2$.

Definice: Bázi prostoru V_H nazýváme **fundamentální systém řešení HLDR**

Je-li $y_1(x), y_2(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 2. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x).$$

Homogenní LDR 2. řádu

$$L : C^2(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y, L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 2. řádu: } Ly = 0$$

Množinu všech řešení HLDR označme V_H , potom můžeme psát

$$V_H = \{y \in C^2(I); Ly = 0\} = \mathcal{N}(L).$$

Protože L je lineární víme, že V_H je lineární podprostor $C^2(I)$.

Věta: Množina V_H je lineární podprostor $C^2(I)$ a platí $\dim V_H = 2$.

Definice: Bázi prostoru V_H nazýváme **fundamentální systém řešení HLDR**

Je-li $y_1(x), y_2(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 2. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x).$$

Homogenní LDR 2. řádu

$$L : C^2(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y, \quad L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 2. řádu: } Ly = 0$$

Množinu všech řešení HLDR označme V_H , potom můžeme psát

$$V_H = \{y \in C^2(I); Ly = 0\} = \mathcal{N}(L).$$

Protože L je lineární víme, že V_H je lineární podprostor $C^2(I)$.

Věta: Množina V_H je lineární podprostor $C^2(I)$ a platí $\dim V_H = 2$.

Definice: Bázi prostoru V_H nazýváme **fundamentální systém řešení HLDR**

Je-li $y_1(x), y_2(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 2. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x).$$

Homogenní LDR 2. řádu

$$L : C^2(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y, \quad L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 2. řádu: } Ly = 0$$

Množinu všech řešení HLDR označme V_H , potom můžeme psát

$$V_H = \{y \in C^2(I); Ly = 0\} = \mathcal{N}(L).$$

Protože L je lineární víme, že V_H je lineární podprostor $C^2(I)$.

Věta: Množina V_H je lineární podprostor $C^2(I)$ a platí $\dim V_H = 2$.

Definice: Bázi prostoru V_H nazýváme **fundamentální systém řešení HLDR**

Je-li $y_1(x), y_2(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 2. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x).$$

Homogenní LDR 2. řádu

$$L : C^2(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y, L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 2. řádu: } Ly = 0$$

Množinu všech řešení HLDR označme V_H , potom můžeme psát

$$V_H = \{y \in C^2(I); Ly = 0\} = \mathcal{N}(L).$$

Protože L je lineární víme, že V_H je lineární podprostor $C^2(I)$.

Věta: Množina V_H je lineární podprostor $C^2(I)$ a platí $\dim V_H = 2$.

Definice: Bázi prostoru V_H nazýváme **fundamentální systém řešení HLDR**

Je-li $y_1(x), y_2(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 2. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x).$$

Homogenní LDR 2. řádu

$$L : C^2(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y, \quad L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 2. řádu: } Ly = 0$$

Množinu všech řešení HLDR označme V_H , potom můžeme psát

$$V_H = \{y \in C^2(I); Ly = 0\} = \mathcal{N}(L).$$

Protože L je lineární víme, že V_H je lineární podprostor $C^2(I)$.

Věta: Množina V_H je lineární podprostor $C^2(I)$ a platí $\dim V_H = 2$.

Definice: Bázi prostoru V_H nazýváme **fundamentální systém řešení HLDR**

Je-li $y_1(x), y_2(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 2. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x).$$

Homogenní LDR 2. řádu

$$L : C^2(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y, \quad L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 2. řádu: } Ly = 0$$

Množinu všech řešení HLDR označme V_H , potom můžeme psát

$$V_H = \{y \in C^2(I); Ly = 0\} = \mathcal{N}(L).$$

Protože L je lineární víme, že V_H je lineární podprostor $C^2(I)$.

Věta: Množina V_H je lineární podprostor $C^2(I)$ a platí $\dim V_H = 2$.

Definice: Bázi prostoru V_H nazýváme **fundamentální systém řešení HLDR**

Je-li $y_1(x), y_2(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 2. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x).$$

Homogenní LDR 2. řádu

$$L : C^2(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y, L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 2. řádu: } Ly = 0$$

Množinu všech řešení HLDR označme V_H , potom můžeme psát

$$V_H = \{y \in C^2(I); Ly = 0\} = \mathcal{N}(L).$$

Protože L je lineární víme, že V_H je lineární podprostor $C^2(I)$.

Věta: Množina V_H je lineární podprostor $C^2(I)$ a platí $\dim V_H = 2$.

Definice: Bázi prostoru V_H nazýváme **fundamentální systém řešení HLDR**

Je-li $y_1(x), y_2(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 2. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x).$$

Homogenní LDR 1. řádu

$$L : C^1(I) \rightarrow C(I)$$

$L(y) = a_0(x)y' + a_1(x)y$, L je lineární

HLDR 1. řádu: $Ly = 0$

V_H je lineární podprostor $C^1(I)$, $\dim V_H = 1$.

Je-li $y_1(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 1. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x).$$

HLDR 1. řádu umíme řešit metodou separace proměnných.

Homogenní LDR 1. řádu

$$L: C^1(I) \rightarrow C(I)$$

$L(y) = a_0(x)y' + a_1(x)y$, L je lineární

HLDR 1. řádu: $Ly = 0$

V_H je lineární podprostor $C^1(I)$, $\dim V_H = 1$.

Je-li $y_1(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 1. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x).$$

HLDR 1. řádu umíme řešit metodou separace proměnných.

Homogenní LDR 1. řádu

$$L : C^1(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y' + a_1(x)y, L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 1. řádu: } Ly = 0$$

V_H je lineární podprostor $C^1(I)$, $\dim V_H = 1$.

Je-li $y_1(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 1. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x).$$

HLDR 1. řádu umíme řešit metodou separace proměnných.

Homogenní LDR 1. řádu

$$L : C^1(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y' + a_1(x)y, L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 1. řádu: } Ly = 0$$

V_H je lineární podprostor $C^1(I)$, $\dim V_H = 1$.

Je-li $y_1(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 1. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x).$$

HLDR 1. řádu umíme řešit metodou separace proměnných.

Homogenní LDR 1. řádu

$$L : C^1(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y' + a_1(x)y, L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 1. řádu: } Ly = 0$$

V_H je lineární podprostor $C^1(I)$, $\dim V_H = 1$.

Je-li $y_1(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 1. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x).$$

HLDR 1. řádu umíme řešit metodou separace proměnných.

Homogenní LDR 1. řádu

$$L : C^1(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y' + a_1(x)y, L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 1. řádu: } Ly = 0$$

V_H je lineární podprostor $C^1(I)$, $\dim V_H = 1$.

Je-li $y_1(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 1. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x).$$

HLDR 1. řádu umíme řešit metodou separace proměnných.

Homogenní LDR 1. řádu

$$L : C^1(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y' + a_1(x)y, L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 1. řádu: } Ly = 0$$

V_H je lineární podprostor $C^1(I)$, $\dim V_H = 1$.

Je-li $y_1(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 1. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x).$$

HLDR 1. řádu umíme řešit metodou separace proměnných.

Homogenní LDR 1. řádu

$$L : C^1(I) \rightarrow C(I)$$

$$L(y) = a_0(x)y' + a_1(x)y, L \text{ je lineární}$$

$$\text{HLDR 1. řádu: } Ly = 0$$

V_H je lineární podprostor $C^1(I)$, $\dim V_H = 1$.

Je-li $y_1(x)$ fundamentální systém řešení HLDR 1. řádu potom obecné řešení je tvaru

$$y(x) = C_1 y_1(x).$$

HLDR 1. řádu umíme řešit metodou separace proměnných.

Řešení homogenní LDR 2.řádu s konstantními koeficienty.

$$a_0 y''(x) + a_1 y'(x) + a_2 y(x) = 0 \quad \text{pro } \forall x \in I$$

$a_0, a_1, a_2 \in \mathbb{R}$ jsou konstanty a $a_0 \neq 0$.

Algebraická rovnice

$$a_0 \lambda^2 + a_1 \lambda + a_2 = 0$$

se nazývá **charakteristická rovnice** LDR 2. řádu s konstantními koeficienty.

Charakteristická rovnice má 2 kořeny λ_1, λ_2 , mohou nastat tři případy

- 1 dva různé reálné kořeny,
- 2 dva stejné reálné kořeny (dvojnásobný kořen),
- 3 dva komplexně sdružené kořeny.

Řešení homogenní LDR 2.řádu s konstantními koeficienty.

$$a_0 y''(x) + a_1 y'(x) + a_2 y(x) = 0 \quad \text{pro } \forall x \in I$$

$a_0, a_1, a_2 \in \mathbb{R}$ jsou konstanty a $a_0 \neq 0$.

Algebraická rovnice

$$a_0 \lambda^2 + a_1 \lambda + a_2 = 0$$

se nazývá **charakteristická rovnice** LDR 2. řádu s konstantními koeficienty.

Charakteristická rovnice má 2 kořeny λ_1, λ_2 , mohou nastat tři případy

- 1 dva různé reálné kořeny,
- 2 dva stejné reálné kořeny (dvojnásobný kořen),
- 3 dva komplexně sdružené kořeny.

Řešení homogenní LDR 2.řádu s konstantními koeficienty.

$$a_0 y''(x) + a_1 y'(x) + a_2 y(x) = 0 \quad \text{pro } \forall x \in I$$

$a_0, a_1, a_2 \in \mathbb{R}$ jsou konstanty a $a_0 \neq 0$.

Algebraická rovnice

$$a_0 \lambda^2 + a_1 \lambda + a_2 = 0$$

se nazývá **charakteristická rovnice** LDR 2. řádu s konstantními koeficienty.

Charakteristická rovnice má 2 kořeny λ_1, λ_2 , mohou nastat tři případy

- 1 dva různé reálné kořeny,
- 2 dva stejné reálné kořeny (dvojnásobný kořen),
- 3 dva komplexně sdružené kořeny.

Řešení homogenní LDR 2.řádu s konstantními koeficienty.

$$a_0 y''(x) + a_1 y'(x) + a_2 y(x) = 0 \quad \text{pro } \forall x \in I$$

$a_0, a_1, a_2 \in \mathbb{R}$ jsou konstanty a $a_0 \neq 0$.

Algebraická rovnice

$$a_0 \lambda^2 + a_1 \lambda + a_2 = 0$$

se nazývá **charakteristická rovnice** LDR 2. řádu s konstantními koeficienty.

Charakteristická rovnice má 2 kořeny λ_1, λ_2 , mohou nastat tři případy

- 1 dva různé reálné kořeny,
- 2 dva stejné reálné kořeny (dvojnásobný kořen),
- 3 dva komplexně sdružené kořeny.

Řešení homogenní LDR 2.řádu s konstantními koeficienty-2

- 1 $\lambda_1 \neq \lambda_2, \lambda_1, \lambda_2 \in \mathbb{R}$ potom fundamentální systém je tvaru $y_1(x) = e^{\lambda_1 x}, y_2(x) = e^{\lambda_2 x}$ a obecné řešení má tvar

$$y(x) = C_1 e^{\lambda_1 x} + C_2 e^{\lambda_2 x}$$

- 2 $\lambda_{12} = \lambda, \lambda \in \mathbb{R}$ potom fundamentální systém je tvaru $y_1(x) = e^{\lambda x}, y_2(x) = x e^{\lambda x}$ a obecné řešení má tvar

$$y(x) = C_1 e^{\lambda x} + C_2 x e^{\lambda x}$$

- 3 $\lambda_{12} = a \pm ib, a, b \in \mathbb{R}$ potom fundamentální systém je tvaru $y_1(x) = e^{ax} \cos bx, y_2(x) = e^{ax} \sin bx$ a obecné řešení má tvar

$$y(x) = C_1 e^{ax} \cos bx + C_2 e^{ax} \sin bx$$

Řešení homogenní LDR 2.řádu s konstantními koeficienty-2

- 1 $\lambda_1 \neq \lambda_2$, $\lambda_1, \lambda_2 \in \mathbb{R}$ potom fundamentální systém je tvaru $y_1(x) = e^{\lambda_1 x}$, $y_2(x) = e^{\lambda_2 x}$ a obecné řešení má tvar

$$y(x) = C_1 e^{\lambda_1 x} + C_2 e^{\lambda_2 x}$$

- 2 $\lambda_{12} = \lambda$, $\lambda \in \mathbb{R}$ potom fundamentální systém je tvaru $y_1(x) = e^{\lambda x}$, $y_2(x) = x e^{\lambda x}$ a obecné řešení má tvar

$$y(x) = C_1 e^{\lambda x} + C_2 x e^{\lambda x}$$

- 3 $\lambda_{12} = a \pm ib$, $a, b \in \mathbb{R}$ potom fundamentální systém je tvaru $y_1(x) = e^{ax} \cos bx$, $y_2(x) = e^{ax} \sin bx$ a obecné řešení má tvar

$$y(x) = C_1 e^{ax} \cos bx + C_2 e^{ax} \sin bx$$

Řešení homogenní LDR 2.řádu s konstantními koeficienty-2

- 1 $\lambda_1 \neq \lambda_2, \lambda_1, \lambda_2 \in \mathbb{R}$ potom fundamentální systém je tvaru $y_1(x) = e^{\lambda_1 x}, y_2(x) = e^{\lambda_2 x}$ a obecné řešení má tvar

$$y(x) = C_1 e^{\lambda_1 x} + C_2 e^{\lambda_2 x}$$

- 2 $\lambda_{1,2} = \lambda, \lambda \in \mathbb{R}$ potom fundamentální systém je tvaru $y_1(x) = e^{\lambda x}, y_2(x) = x e^{\lambda x}$ a obecné řešení má tvar

$$y(x) = C_1 e^{\lambda x} + C_2 x e^{\lambda x}$$

- 3 $\lambda_{1,2} = a \pm ib, a, b \in \mathbb{R}$ potom fundamentální systém je tvaru $y_1(x) = e^{ax} \cos bx, y_2(x) = e^{ax} \sin bx$ a obecné řešení má tvar

$$y(x) = C_1 e^{ax} \cos bx + C_2 e^{ax} \sin bx$$

Řešení homogenní LDR 2.řádu s konstantními koeficienty-2

- 1 $\lambda_1 \neq \lambda_2, \lambda_1, \lambda_2 \in \mathbb{R}$ potom fundamentální systém je tvaru $y_1(x) = e^{\lambda_1 x}, y_2(x) = e^{\lambda_2 x}$ a obecné řešení má tvar

$$y(x) = C_1 e^{\lambda_1 x} + C_2 e^{\lambda_2 x}$$

- 2 $\lambda_{1,2} = \lambda, \lambda \in \mathbb{R}$ potom fundamentální systém je tvaru $y_1(x) = e^{\lambda x}, y_2(x) = x e^{\lambda x}$ a obecné řešení má tvar

$$y(x) = C_1 e^{\lambda x} + C_2 x e^{\lambda x}$$

- 3 $\lambda_{1,2} = a \pm ib, a, b \in \mathbb{R}$ potom fundamentální systém je tvaru $y_1(x) = e^{ax} \cos bx, y_2(x) = e^{ax} \sin bx$ a obecné řešení má tvar

$$y(x) = C_1 e^{ax} \cos bx + C_2 e^{ax} \sin bx$$

Metoda snížení řádu

Předpokládejme rovnici:

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' = 0, \quad a_0(x) \neq 0, \quad x \in I.$$

Zavedeme substituci: $z(x) = y'(x) \quad \forall x \in I$. Dostaneme rovnici:

$$a_0(x)z' + a_1(x)z = 0$$

HLDR 1. řádu vyřešíme metodu separace a dostaneme:

$$z(x) = C_1 z_1(x)$$

$$y(x) = \int z(x)dx = C_1 \int z_1(x)dx + C_2.$$

Fundamentální systém původní rovnice je

$$y_1(x) = \int z_1(x)dx, \quad y_2(x) = 1.$$

Metoda snížení řádu

Předpokládejme rovnici:

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' = 0, \quad a_0(x) \neq 0, \quad x \in I.$$

Zavedeme substituci: $z(x) = y'(x) \quad \forall x \in I$. Dostaneme rovnici:

$$a_0(x)z' + a_1(x)z = 0$$

HLDR 1. řádu vyřešíme metodu separace a dostaneme:

$$z(x) = C_1 z_1(x)$$

$$y(x) = \int z(x)dx = C_1 \int z_1(x)dx + C_2.$$

Fundamentální systém původní rovnice je

$$y_1(x) = \int z_1(x)dx, \quad y_2(x) = 1.$$

Metoda snížení řádu

Předpokládejme rovnici:

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' = 0, \quad a_0(x) \neq 0, \quad x \in I.$$

Zavedeme substituci: $z(x) = y'(x) \quad \forall x \in I$. Dostaneme rovnici:

$$a_0(x)z' + a_1(x)z = 0$$

HLDR 1. řádu vyřešíme metodu separace a dostaneme:

$$z(x) = C_1 z_1(x)$$

$$y(x) = \int z(x)dx = C_1 \int z_1(x)dx + C_2.$$

Fundamentální systém původní rovnice je

$$y_1(x) = \int z_1(x)dx, \quad y_2(x) = 1.$$

Metoda snížení řádu

Předpokládejme rovnici:

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' = 0, \quad a_0(x) \neq 0, \quad x \in I.$$

Zavedeme substituci: $z(x) = y'(x) \quad \forall x \in I$. Dostaneme rovnici:

$$a_0(x)z' + a_1(x)z = 0$$

HLDR 1. řádu vyřešíme metodu separace a dostaneme:

$$z(x) = C_1 z_1(x)$$

$$y(x) = \int z(x)dx = C_1 \int z_1(x)dx + C_2.$$

Fundamentální systém původní rovnice je

$$y_1(x) = \int z_1(x)dx, \quad y_2(x) = 1.$$

Metoda snížení řádu

Předpokládejme rovnici:

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' = 0, \quad a_0(x) \neq 0, \quad x \in I.$$

Zavedeme substituci: $z(x) = y'(x) \quad \forall x \in I$. Dostaneme rovnici:

$$a_0(x)z' + a_1(x)z = 0$$

HLDR 1. řádu vyřešíme metodu separace a dostaneme:

$$z(x) = C_1 z_1(x)$$

$$y(x) = \int z(x)dx = C_1 \int z_1(x)dx + C_2.$$

Fundamentální systém původní rovnice je

$$y_1(x) = \int z_1(x)dx, \quad y_2(x) = 1.$$

Metoda snížení řádu

Předpokládejme rovnici:

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' = 0, \quad a_0(x) \neq 0, \quad x \in I.$$

Zavedeme substituci: $z(x) = y'(x) \quad \forall x \in I$. Dostaneme rovnici:

$$a_0(x)z' + a_1(x)z = 0$$

HLDR 1. řádu vyřešíme metodu separace a dostaneme:

$$z(x) = C_1 z_1(x)$$

$$y(x) = \int z(x)dx = C_1 \int z_1(x)dx + C_2.$$

Fundamentální systém původní rovnice je

$$y_1(x) = \int z_1(x)dx, \quad y_2(x) = 1.$$

Řešení nehomogenní LDR 2. řádu

Uvažujme obecnou LDR 2. řádu

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x)$$

Nechť $y_1(x), y_2(x)$ je fundamentální systém.

Označme řešení HLDR

$$y_H(x, \mathbf{C}) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x), \text{ kde } \mathbf{C} = (C_1, C_2) \in \mathbb{R}^2$$

Věta: Obecné řešení NLDR 2. řádu má tvar

$$y_N(x, \mathbf{C}) = y_H(x, \mathbf{C}) + y_p(x), \mathbf{C} \in \mathbb{R}^2,$$

kde $y_H(x, \mathbf{C})$ je řešení HLDR 2. ř. a $y_p(x)$ je nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř.

Řešení nehomogenní LDR 2. řádu

Uvažujme obecnou LDR 2. řádu

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x)$$

Nechť $y_1(x), y_2(x)$ je fundamentální systém.

Označme řešení HLDR

$$y_H(x, \mathbf{C}) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x), \text{ kde } \mathbf{C} = (C_1, C_2) \in \mathbb{R}^2$$

Věta: Obecné řešení NLDR 2. řádu má tvar

$$y_N(x, \mathbf{C}) = y_H(x, \mathbf{C}) + y_p(x), \mathbf{C} \in \mathbb{R}^2,$$

kde $y_H(x, \mathbf{C})$ je řešení HLDR 2. ř. a $y_p(x)$ je nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř.

Řešení nehomogenní LDR 2. řádu

Uvažujme obecnou LDR 2. řádu

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x)$$

Nechť $y_1(x), y_2(x)$ je fundamentální systém.

Označme řešení HLDR

$$y_H(x, \mathbf{C}) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x), \text{ kde } \mathbf{C} = (C_1, C_2) \in \mathbb{R}^2$$

Věta: Obecné řešení NLDR 2. řádu má tvar

$$y_N(x, \mathbf{C}) = y_H(x, \mathbf{C}) + y_p(x), \mathbf{C} \in \mathbb{R}^2,$$

kde $y_H(x, \mathbf{C})$ je řešení HLDR 2. ř. a $y_p(x)$ je nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř.

Řešení nehomogenní LDR 2. řádu

Uvažujme obecnou LDR 2. řádu

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x)$$

Nechť $y_1(x), y_2(x)$ je fundamentální systém.

Označme řešení HLDR

$$y_H(x, \mathbf{C}) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x), \text{ kde } \mathbf{C} = (C_1, C_2) \in \mathbb{R}^2$$

Věta: Obecné řešení NLDR 2. řádu má tvar

$$y_N(x, \mathbf{C}) = y_H(x, \mathbf{C}) + y_p(x), \mathbf{C} \in \mathbb{R}^2,$$

kde $y_H(x, \mathbf{C})$ je řešení HLDR 2. ř. a $y_p(x)$ je nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř.

Řešení nehomogenní LDR 2. řádu

Uvažujme obecnou LDR 2. řádu

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x)$$

Nechť $y_1(x)$, $y_2(x)$ je fundamentální systém.

Označme řešení HLDR

$$y_H(x, \mathbf{C}) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x), \text{ kde } \mathbf{C} = (C_1, C_2) \in \mathbb{R}^2$$

Věta: Obecné řešení NLDR 2. řádu má tvar

$$y_N(x, \mathbf{C}) = y_H(x, \mathbf{C}) + y_p(x), \mathbf{C} \in \mathbb{R}^2,$$

kde $y_H(x, \mathbf{C})$ je řešení HLDR 2. ř. a $y_p(x)$ je nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř.

Metoda variace konstant

Řešíme NLDR 2. ř.

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x) \quad \forall x \in I, \quad a_0(x) \neq 0 \quad \forall x \in I.$$

1. krok

Řešíme přidruženou HLDR 2. ř.

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = 0 \quad \forall x \in I, \quad a_0(x) \neq 0 \quad \forall x \in I.$$

Nechť $y_1(x)$, $y_2(x)$ je fundamentální systém HLDR 2. ř.

$$y_H = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x)$$

2. krok

Hledáme nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř. Zkusíme ho hledat ve tvaru

$$y_p(x) = c_1(x)y_1(x) + c_2(x)y_2(x) \quad \forall x \in I.$$

Metoda variace konstant

Řešíme NLDR 2. ř.

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x) \quad \forall x \in I, \quad a_0(x) \neq 0 \quad \forall x \in I.$$

1. krok

Řešíme přidruženou HLDR 2. ř.

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = 0 \quad \forall x \in I, \quad a_0(x) \neq 0 \quad \forall x \in I.$$

Nechť $y_1(x), y_2(x)$ je fundamentální systém HLDR 2. ř.

$$y_H = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x)$$

2. krok

Hledáme nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř. Zkusíme ho hledat ve tvaru

$$y_p(x) = c_1(x)y_1(x) + c_2(x)y_2(x) \quad \forall x \in I.$$

Metoda variace konstant

Řešíme NLDR 2. ř.

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x) \quad \forall x \in I, \quad a_0(x) \neq 0 \quad \forall x \in I.$$

1. krok

Řešíme přidruženou HLDR 2. ř.

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = 0 \quad \forall x \in I, \quad a_0(x) \neq 0 \quad \forall x \in I.$$

Nechť $y_1(x), y_2(x)$ je fundamentální systém HLDR 2. ř.

$$y_H = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x)$$

2. krok

Hledáme nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř. Zkusíme ho hledat ve tvaru

$$y_p(x) = c_1(x)y_1(x) + c_2(x)y_2(x) \quad \forall x \in I.$$

Metoda variace konstant

Řešíme NLDR 2. ř.

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x) \quad \forall x \in I, \quad a_0(x) \neq 0 \quad \forall x \in I.$$

1. krok

Řešíme přidruženou HLDR 2. ř.

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = 0 \quad \forall x \in I, \quad a_0(x) \neq 0 \quad \forall x \in I.$$

Nechť $y_1(x), y_2(x)$ je fundamentální systém HLDR 2. ř.

$$y_H = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x)$$

2. krok

Hledáme nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř. Zkusíme ho hledat ve tvaru

$$y_p(x) = c_1(x)y_1(x) + c_2(x)y_2(x) \quad \forall x \in I.$$

Metoda variace konstant

Řešíme NLDR 2. ř.

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x) \quad \forall x \in I, \quad a_0(x) \neq 0 \quad \forall x \in I.$$

1. krok

Řešíme přidruženou HLDR 2. ř.

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = 0 \quad \forall x \in I, \quad a_0(x) \neq 0 \quad \forall x \in I.$$

Nechť $y_1(x)$, $y_2(x)$ je fundamentální systém HLDR 2. ř.

$$y_H = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x)$$

2. krok

Hledáme nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř. Zkusíme ho hledat ve tvaru

$$y_p(x) = c_1(x)y_1(x) + c_2(x)y_2(x) \quad \forall x \in I.$$

Metoda variace konstant

Řešíme NLDR 2. ř.

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x) \quad \forall x \in I, \quad a_0(x) \neq 0 \quad \forall x \in I.$$

1. krok

Řešíme přidruženou HLDR 2. ř.

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = 0 \quad \forall x \in I, \quad a_0(x) \neq 0 \quad \forall x \in I.$$

Nechť $y_1(x)$, $y_2(x)$ je fundamentální systém HLDR 2. ř.

$$y_H = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x)$$

2. krok

Hledáme nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř. Zkusíme ho hledat ve tvaru

$$y_p(x) = c_1(x)y_1(x) + c_2(x)y_2(x) \quad \forall x \in I.$$

Metoda variace konstant

Řešíme NLDR 2. ř.

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x) \quad \forall x \in I, \quad a_0(x) \neq 0 \quad \forall x \in I.$$

1. krok

Řešíme přidruženou HLDR 2. ř.

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = 0 \quad \forall x \in I, \quad a_0(x) \neq 0 \quad \forall x \in I.$$

Nechť $y_1(x)$, $y_2(x)$ je fundamentální systém HLDR 2. ř.

$$y_H = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x)$$

2. krok

Hledáme nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř. Zkusíme ho hledat ve tvaru

$$y_p(x) = c_1(x)y_1(x) + c_2(x)y_2(x) \quad \forall x \in I.$$

Metoda variace konstant - 2

Hledáme funkce $c_1'(x)$ a $c_2'(x)$ splňující rovnice:

$$\begin{aligned}c_1'(x)y_1(x) + c_2'(x)y_2(x) &= 0 \\c_1'(x)y_1'(x) + c_2'(x)y_2'(x) &= \frac{b(x)}{a_0(x)},\end{aligned}$$

potom

$$c_1(x) = \int c_1'(x)dx \text{ a } c_2(x) = \int c_2'(x)dx.$$

Dostáváme partikulární řešení HLDR 2. ř.

$$y_p(x) = c_1(x)y_1(x) + c_2(x)y_2(x) \quad \forall x \in I.$$

3. krok

$$y_N(x) = y_H(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I.$$

$$y_N(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I \text{ a } C_1, C_2 \in \mathbb{R}.$$

Metoda variace konstant - 2

Hledáme funkce $c_1'(x)$ a $c_2'(x)$ splňující rovnice:

$$\begin{aligned}c_1'(x)y_1(x) + c_2'(x)y_2(x) &= 0 \\c_1'(x)y_1'(x) + c_2'(x)y_2'(x) &= \frac{b(x)}{a_0(x)},\end{aligned}$$

potom

$$c_1(x) = \int c_1'(x)dx \text{ a } c_2(x) = \int c_2'(x)dx.$$

Dostáváme partikulární řešení HLDR 2. ř.

$$y_p(x) = c_1(x)y_1(x) + c_2(x)y_2(x) \quad \forall x \in I.$$

3. krok

$$y_N(x) = y_H(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I.$$

$$y_N(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I \text{ a } C_1, C_2 \in \mathbb{R}.$$

Metoda variace konstant - 2

Hledáme funkce $c_1'(x)$ a $c_2'(x)$ splňující rovnice:

$$\begin{aligned}c_1'(x)y_1(x) + c_2'(x)y_2(x) &= 0 \\c_1'(x)y_1'(x) + c_2'(x)y_2'(x) &= \frac{b(x)}{a_0(x)},\end{aligned}$$

potom

$$c_1(x) = \int c_1'(x)dx \text{ a } c_2(x) = \int c_2'(x)dx.$$

Dostáváme partikulární řešení HLDR 2. ř.

$$y_p(x) = c_1(x)y_1(x) + c_2(x)y_2(x) \quad \forall x \in I.$$

3. krok

$$y_N(x) = y_H(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I.$$

$$y_N(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I \text{ a } C_1, C_2 \in \mathbb{R}.$$

Metoda variace konstant - 2

Hledáme funkce $c_1'(x)$ a $c_2'(x)$ splňující rovnice:

$$\begin{aligned}c_1'(x)y_1(x) + c_2'(x)y_2(x) &= 0 \\c_1'(x)y_1'(x) + c_2'(x)y_2'(x) &= \frac{b(x)}{a_0(x)},\end{aligned}$$

potom

$$c_1(x) = \int c_1'(x)dx \text{ a } c_2(x) = \int c_2'(x)dx.$$

Dostáváme partikulární řešení HLDR 2. ř.

$$y_p(x) = c_1(x)y_1(x) + c_2(x)y_2(x) \quad \forall x \in I.$$

3. krok

$$y_N(x) = y_H(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I.$$

$$y_N(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I \text{ a } C_1, C_2 \in \mathbb{R}.$$

Metoda variace konstant - 2

Hledáme funkce $c_1'(x)$ a $c_2'(x)$ splňující rovnice:

$$\begin{aligned}c_1'(x)y_1(x) + c_2'(x)y_2(x) &= 0 \\c_1'(x)y_1'(x) + c_2'(x)y_2'(x) &= \frac{b(x)}{a_0(x)},\end{aligned}$$

potom

$$c_1(x) = \int c_1'(x)dx \text{ a } c_2(x) = \int c_2'(x)dx.$$

Dostáváme partikulární řešení HLDR 2. ř.

$$y_p(x) = c_1(x)y_1(x) + c_2(x)y_2(x) \quad \forall x \in I.$$

3. krok

$$y_N(x) = y_H(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I.$$

$$y_N(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I \text{ a } C_1, C_2 \in \mathbb{R}.$$

Metoda variace konstant - 2

Hledáme funkce $c_1'(x)$ a $c_2'(x)$ splňující rovnice:

$$\begin{aligned}c_1'(x)y_1(x) + c_2'(x)y_2(x) &= 0 \\c_1'(x)y_1'(x) + c_2'(x)y_2'(x) &= \frac{b(x)}{a_0(x)},\end{aligned}$$

potom

$$c_1(x) = \int c_1'(x)dx \text{ a } c_2(x) = \int c_2'(x)dx.$$

Dostáváme partikulární řešení HLDR 2. ř.

$$y_p(x) = c_1(x)y_1(x) + c_2(x)y_2(x) \quad \forall x \in I.$$

3. krok

$$y_N(x) = y_H(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I.$$

$$y_N(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I \text{ a } C_1, C_2 \in \mathbb{R}.$$

Metoda odhadu

Připomeňme metodu odhadu pro řešení NLDR 2. ř. se speciální pravou stranou.

Lineární diferenciální rovnice 2. řádu s konstantními koeficienty je rovnice tvaru

$$a_0 y''(x) + a_1 y'(x) + a_2 y(x) = b(x) \quad \forall x \in I, \quad a_0 \neq 0,$$

kde $a_2, a_1, a_0 \in \mathbb{R}$ jsou konstanty.

Předpokládejme, že $b(x)$ je speciální pravá strana ve tvaru

$$b(x) = e^{\alpha x} (P(x) \sin(\beta x) + Q(x) \cos(\beta x)),$$

kde $P(x), Q(x)$ jsou polynomy v proměnné x , $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ jsou konstanty.

Metoda odhadu

Připomeňme metodu odhadu pro řešení NLDR 2. ř. se speciální pravou stranou.

Lineární diferenciální rovnice 2. řádu s konstantními koeficienty je rovnice tvaru

$$a_0 y''(x) + a_1 y'(x) + a_2 y(x) = b(x) \quad \forall x \in I, \quad a_0 \neq 0,$$

kde $a_2, a_1, a_0 \in \mathbb{R}$ jsou konstanty.

Předpokládejme, že $b(x)$ je speciální pravá strana ve tvaru

$$b(x) = e^{\alpha x} (P(x) \sin(\beta x) + Q(x) \cos(\beta x)),$$

kde $P(x), Q(x)$ jsou polynomy v proměnné x , $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ jsou konstanty.

Metoda odhadu

Připomeňme metodu odhadu pro řešení NLDR 2. ř. se speciální pravou stranou.

Lineární diferenciální rovnice 2. řádu s konstantními koeficienty je rovnice tvaru

$$a_0 y''(x) + a_1 y'(x) + a_2 y(x) = b(x) \quad \forall x \in I, \quad a_0 \neq 0,$$

kde $a_2, a_1, a_0 \in \mathbb{R}$ jsou konstanty.

Předpokládejme, že $b(x)$ je speciální pravá strana ve tvaru

$$b(x) = e^{\alpha x} (P(x) \sin(\beta x) + Q(x) \cos(\beta x)),$$

kde $P(x), Q(x)$ jsou polynomy v proměnné x , $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ jsou konstanty.

1. krok

Řešíme přidruženou HLDR 2. ř. s konstantními koeficienty

$$a_0 y'' + a_1 y' + a_2 y = 0 \quad \forall x \in I, \quad a_0 \neq 0.$$

Nechť $y_1(x)$, $y_2(x)$ je fundamentální systém, potom řešení HLDR 2. ř. je tvaru

$$y_H = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x)$$

2. krok

Hledáme nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř. Zkusíme ho hledat ve tvaru

$$y_p(x) = x^k e^{\alpha x} (R(x) \sin(\beta x) + S(x) \cos(\beta x)), \quad \text{kde}$$

1. krok

Řešíme přidruženou HLDR 2. ř. s konstantními koeficienty

$$a_0 y'' + a_1 y' + a_2 y = 0 \quad \forall x \in I, a_0 \neq 0.$$

Nechť $y_1(x)$, $y_2(x)$ je fundamentální systém, potom řešení HLDR 2. ř. je tvaru

$$y_H = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x)$$

2. krok

Hledáme nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř. Zkusíme ho hledat ve tvaru

$$y_p(x) = x^k e^{\alpha x} (R(x) \sin(\beta x) + S(x) \cos(\beta x)), \text{ kde}$$

1. krok

Řešíme přidruženou HLDR 2. ř. s konstantními koeficienty

$$a_0 y'' + a_1 y' + a_2 y = 0 \quad \forall x \in I, \quad a_0 \neq 0.$$

Nechť $y_1(x)$, $y_2(x)$ je fundamentální systém, potom řešení HLDR 2. ř. je tvaru

$$y_H = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x)$$

2. krok

Hledáme nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř. Zkusíme ho hledat ve tvaru

$$y_p(x) = x^k e^{\alpha x} (R(x) \sin(\beta x) + S(x) \cos(\beta x)), \quad \text{kde}$$

1. krok

Řešíme přidruženou HLDR 2. ř. s konstantními koeficienty

$$a_0 y'' + a_1 y' + a_2 y = 0 \quad \forall x \in I, \quad a_0 \neq 0.$$

Nechť $y_1(x)$, $y_2(x)$ je fundamentální systém, potom řešení HLDR 2. ř. je tvaru

$$y_H = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x)$$

2. krok

Hledáme nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř. Zkusíme ho hledat ve tvaru

$$y_p(x) = x^k e^{\alpha x} (R(x) \sin(\beta x) + S(x) \cos(\beta x)), \quad \text{kde}$$

1. krok

Řešíme přidruženou HLDR 2. ř. s konstantními koeficienty

$$a_0 y'' + a_1 y' + a_2 y = 0 \quad \forall x \in I, a_0 \neq 0.$$

Nechť $y_1(x)$, $y_2(x)$ je fundamentální systém, potom řešení HLDR 2. ř. je tvaru

$$y_H = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x)$$

2. krok

Hledáme nějaké partikulární řešení NLDR 2. ř. Zkusíme ho hledat ve tvaru

$$y_p(x) = x^k e^{\alpha x} (R(x) \sin(\beta x) + S(x) \cos(\beta x)), \text{ kde}$$

Metoda odhadu -3

- $k \in \{0, 1, 2\}$
  - 0 $\alpha + i\beta$ není kořen charakteristické rovnice
  - 1 $\alpha + i\beta$ je jednonásobný kořen char. rovnice
  - 2 $\alpha + i\beta$ je dvojnásobný kořen char. rovnice
- $R(x), S(x)$ - polynomy stupně $\max\{\text{st. } P(x), \text{st. } Q(x)\}$

3. krok

Obecné řešení NLDR

$$y_N(x) = y_H(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I.$$

$$y_N(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I \text{ a } C_1, C_2 \in \mathbb{R}.$$

Metoda odhadu -3

- $k \in \{0, 1, 2\}$
  - 0 $\alpha + i\beta$ není kořen charakteristické rovnice
  - 1 $\alpha + i\beta$ je jednonásobný kořen char. rovnice
  - 2 $\alpha + i\beta$ je dvojnásobný kořen char. rovnice
- $R(x), S(x)$ - polynomy stupně $\max\{\text{st. } P(x), \text{st. } Q(x)\}$

3. krok

Obecné řešení NLDR

$$y_N(x) = y_H(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I.$$

$$y_N(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I \text{ a } C_1, C_2 \in \mathbb{R}.$$

Metoda odhadu -3

- $k \in \{0, 1, 2\}$
  - 0 $\alpha + i\beta$ není kořen charakteristické rovnice
  - 1 $\alpha + i\beta$ je jednonásobný kořen char. rovnice
  - 2 $\alpha + i\beta$ je dvojnásobný kořen char. rovnice
- $R(x), S(x)$ - polynomy stupně $\max\{\text{st. } P(x), \text{st. } Q(x)\}$

3. krok

Obecné řešení NLDR

$$y_N(x) = y_H(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I.$$

$$y_N(x) = C_1 y_1(x) + C_2 y_2(x) + y_p(x) \quad \forall x \in I \text{ a } C_1, C_2 \in \mathbb{R}.$$

Okrajové úlohy

Uvažujme obecnou LDR 2. řádu

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x), \quad x \in \langle a, b \rangle$$

Počáteční podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y'(a) = y_1$$

Platí věta o existenci a jednoznačnosti.

Existuje právě jedno řešení splňující počáteční podmínky

Okrajové podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y(b) = y_1$$

Neplatí věta o existenci a jednoznačnosti.

- Existuje řešení
- neexistuje řešení
- existuje nekonečně mnoho řešení

splňující okrajové podmínky.

Okrajové úlohy

Uvažujme obecnou LDR 2. řádu

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x), \quad x \in \langle a, b \rangle$$

Počáteční podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y'(a) = y_1$$

Platí věta o existenci a jednoznačnosti.

Existuje právě jedno řešení splňující počáteční podmínky

Okrajové podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y(b) = y_1$$

Neplatí věta o existenci a jednoznačnosti.

- Existuje řešení
- neexistuje řešení
- existuje nekonečně mnoho řešení

splňující okrajové podmínky.

Okrajové úlohy

Uvažujme obecnou LDR 2. řádu

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x), \quad x \in \langle a, b \rangle$$

Počáteční podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y'(a) = y_1$$

Platí věta o existenci a jednoznačnosti.

Existuje právě jedno řešení splňující počáteční podmínky

Okrajové podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y(b) = y_1$$

Neplatí věta o existenci a jednoznačnosti.

- Existuje řešení
- neexistuje řešení
- existuje nekonečně mnoho řešení

splňující okrajové podmínky.

Okrajové úlohy

Uvažujme obecnou LDR 2. řádu

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x), \quad x \in \langle a, b \rangle$$

Počáteční podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y'(a) = y_1$$

Platí věta o existenci a jednoznačnosti.

Existuje právě jedno řešení splňující počáteční podmínky

Okrajové podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y(b) = y_1$$

Neplatí věta o existenci a jednoznačnosti.

- Existuje řešení
- neexistuje řešení
- existuje nekonečně mnoho řešení

splňující okrajové podmínky.

Okrajové úlohy

Uvažujme obecnou LDR 2. řádu

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x), \quad x \in \langle a, b \rangle$$

Počáteční podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y'(a) = y_1$$

Platí věta o existenci a jednoznačnosti.

Existuje právě jedno řešení splňující počáteční podmínky

Okrajové podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y(b) = y_1$$

Neplatí věta o existenci a jednoznačnosti.

- Existuje řešení
- neexistuje řešení
- existuje nekonečně mnoho řešení

splňující okrajové podmínky.

Okrajové úlohy

Uvažujme obecnou LDR 2. řádu

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x), \quad x \in \langle a, b \rangle$$

Počáteční podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y'(a) = y_1$$

Platí věta o existenci a jednoznačnosti.

Existuje právě jedno řešení splňující počáteční podmínky

Okrajové podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y(b) = y_1$$

Neplatí věta o existenci a jednoznačnosti.

- Existuje řešení
- neexistuje řešení
- existuje nekonečně mnoho řešení

splňující okrajové podmínky.

Okrajové úlohy

Uvažujme obecnou LDR 2. řádu

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x), \quad x \in \langle a, b \rangle$$

Počáteční podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y'(a) = y_1$$

Platí věta o existenci a jednoznačnosti.

Existuje právě jedno řešení splňující počáteční podmínky

Okrajové podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y(b) = y_1$$

Neplatí věta o existenci a jednoznačnosti.

- Existuje řešení
- neexistuje řešení
- existuje nekonečně mnoho řešení

splňující okrajové podmínky.

Okrajové úlohy

Uvažujme obecnou LDR 2. řádu

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x), \quad x \in \langle a, b \rangle$$

Počáteční podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y'(a) = y_1$$

Platí věta o existenci a jednoznačnosti.

Existuje právě jedno řešení splňující počáteční podmínky

Okrajové podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y(b) = y_1$$

Neplatí věta o existenci a jednoznačnosti.

- Existuje řešení
- neexistuje řešení
- existuje nekonečně mnoho řešení

splňující okrajové podmínky.

Okrajové úlohy

Uvažujme obecnou LDR 2. řádu

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = b(x), \quad x \in \langle a, b \rangle$$

Počáteční podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y'(a) = y_1$$

Platí věta o existenci a jednoznačnosti.

Existuje právě jedno řešení splňující počáteční podmínky

Okrajové podmínky

$$y(a) = y_0, \quad y(b) = y_1$$

Neplatí věta o existenci a jednoznačnosti.

- Existuje řešení
- neexistuje řešení
- existuje nekonečně mnoho řešení

splňující okrajové podmínky.